
DIDAKTIKA VÝTVARNÉ VÝCHOVY

Informace pro doktorandy programu Didaktika výtvarné výchovy

Doktorský studijní program: DIDAKTIKA VÝTVARNÉ VÝCHOVY

Forma studia: prezenční a kombinovaná forma

Standardní doba studia: 4 roky

garant studijního programu: doc. PhDr. Martin Raudenský, Ph.D.

CÍLE A CHARAKTERISTIKA studijního programu:

Cílem studijního programu je připravit studenty k metodologicko-didaktické aplikaci nabytých poznatků v oblasti rozvoje vizuální gramotnosti, edukačních potencialit výtvarného umění ve vizuálně komunikující kultuře a k expertní znalosti uměleckého a kulturního vzdělávání, uplatnitelné v dalším rozvoji, kultivaci a demokratizaci společnosti.

INDIVIDUÁLNÍ STUDIJNÍ PLÁN (ISP)

Doktorské studium v oboru Didaktika výtvarné výchovy spočívá v kombinaci přímé výuky, nepřímé výuky (samostatného studia) a dalších studijních povinností, které jsou součástí závazného individuálního studijního plánu studenta. Ten představuje obsahovou a časovou strukturu, jejíž naplnění vede k úspěšnému zvládnutí všech složek mnohočetných odborných kompetencí, které jsou potřebné k napsání a obhajobě doktorské disertační práce a k realizaci průběžných vědeckých tvůrčích úkolů, jako jsou například účasti na mezinárodních konferencích, popřípadě na konferenčních výstavních projektech, sympóziích, tvorba posterů, prezentace výzkumných zjištění a publikace v odborném tisku. Na začátku studia po konzultacích se školitelem student vytvoří individuální studijní plán, v němž si rozvrhne a konkretizuje povinné předměty a další studijní povinnosti a požadavky.

Povinností doktoranda je vložit do SIS Individuální studijní plán nejpozději do dvou měsíců od nástupu do studia (nejpozději do 14. 11.).

Povinností doktoranda po každém roce studia (nejpozději do 30.9.) je vložit do SIS roční hodnocení (RH) tj. zprávu o plnění svého individuálního studijního plánu. Školitel prezentuje na oborové radě zprávu o aktivitách studenta a pokrocích ve studiu, rovněž navrhuje stupeň celkového hodnocení. ISP a RH schvaluje oborová rada. ISP je tvořen:

povinnými předměty s výstupem zkoušky, viz modul A, studijními povinnostmi, viz modul B, časovým plánem zpracování disertační práce, viz modul C.

Modul A) POVINNÉ PŘEDMĚTY

V tomto modulu doktorand absolvuje minimálně čtyři povinné předměty s výstupem zkoušky

- PŘEDMĚT Interdisciplinarita diskursu výtvarné výchovy (1.ročník, ZK)
- PŘEDMĚT Kvalitativní metody v pedagogickém výzkumu (1. ročník, ZK)
- PŘEDMĚT Dějiny filosofie výchovy (1. ročník, ZK)
- CIZÍ JAZYK - angličtina (do konce 3. ročníku, ZK)

Modul B) STUDIJNÍ POVINNOSTI

- **Povinně volitelné kurzy/předměty** - doktorand si dále povinně volí dva předměty, standardně ve 3. ročníku, dle nabídky:

- Kritické teorie a přístupy v současném umění, vizuální kultuře a výtvarné výchově
- Portfolio propojení praxe a teorie výtvarné výchovy
- Obraz ve vědě a umění
- Metodologie výzkumu uměním: A/r/tografie
- Výzkumný protokol a jeho role ve výzkumu ve výtvarné výchově
- Kritické pojmy a teorie interpretace výtvarného umění
- Tématika žánru. Souvislosti výtvarné výchovy a pop kultury. Vizuální esej
- Objekt v galerii a krajině
- Obecná didaktika
- Fenomenologie

- Povinnost absolvovat kurz/předmět **Výzkumné metodologie a metody ve výtvarné výchově**, který vede k vypracování a obhajobě rozšířené anotace disertační práce (nejpozději do konce 2. ročníku).

- **Doktorský seminář**

Mezi studijní povinnosti patří účast doktoranda v doktorském semináři po dobu 3 ročníků. V semináři doktorand prezentuje ročníkové výstupy z práce a v případě výzkumu uměním student uspořádá výstavu s odbornou reflexí (vlastním odborným textem jako součástí pracovního katalogu k výstavě). Student sleduje postup práce svých

kolegů z vyšších ročníků, prezentuje novinky z domácího a zahraničního výzkumu a aktivně přispívá k obohacování oborového diskursu. Setkávání doktorského semináře probíhá buď formou volné odborné rozpravy, nebo formou kolokvií, v nichž jsou předložené prezentace posuzovány a diskutovány školiteli a kolegy ve studiu. Podle příležitosti jsou zváni také členové oborové rady a další experti, zvláště ze zahraničí.

- **Aktivní účast na konferencích**

Během celého svého studia se doktorand aktivně účastní vědeckých konferencí u nás i v zahraničí. Je vyžadována účast min. na třech konferencích s aktivní účastí, z toho minimálně jedna na zahraniční konferenci (například konference České sekce InSEA (International Society for Education through Art), konference světové rady mezinárodní společností pro výchovu uměním (InSEA), konference ENViL (European Network for Visual Literacy), konference evropského pedagogického výzkumu EERA_ECER (<https://eera-ecer.de/networks/27didactics-learningand-teaching> nebo [https://eera-ecer.de/networks/33-gender-and-education.](https://eera-ecer.de/networks/33-gender-and-education))

- **Publikační činnost:**

Doktorand průběžně publikuje nebo vystavuje výsledky a části svého badatelského projektu v odborném tisku nebo v relevantních výstavních prostorách minimálně

dva články (typu studie, opinion nebo review) do odborného časopisu, jednoho českého a jednoho zahraničního. (Může se jednat i o jiné statě, např. kapitoly v odborné knize nebo v katalogu s odbornou studií, nebo odborný textem, který je součástí pedagogicko-výzkumné edukační platformy. Přijatelná je publikace v konferenčním sborníku. Nižší výsledky mohou být nahrazeny jedním vyšším výsledkem. Jeden článek může být nahrazen realizací výstavy výtvarného díla v galerii nebo výstavním prostoru s dobrým renomé, citace může být nahrazena ohlasem v tisku. Navrhované uznané odborné časopisy: Výtvarná výchova, International Journal for Art and Design Education, International Journal for Education through Art, Journal of Elementary Education, Synnyt aj.)

alternativně

uspořádání 1 – 2 výstav ve výstavních prostorách (např. pracovní výstavy mohou být pořádány ve výstavních prostorách PedF UK, jiné v galeriích současného umění, např. Galerie Entrance, Praha, NoD Gallery, Praha, Galerie Dukla, Ostrava-Poruba, Galerie Louby, Ostrava, Galerie Kronika, Bytom, aj.)

- **Návrh vědeckého projektu - GA UK**

Příprava a podání alespoň jednoho návrhu vědeckého projektu (např. GA UK) případné zapojení do projektu edukačně-uměleckého a badatelského charakteru řešeného školicím pracovištěm (GAČR, TAČR, SVV apod.)

- **Zahraniční stáž/mezinárodní spolupráce:**

Doktorand absolvuje část studia v souhrnné délce jednoho měsíce na zahraniční instituci (např. v rámci programu Erasmus+), nebo se přímo účastní jiné formy mezinárodní spolupráce s prokazatelným výsledkem (např. publikace, konference, organizace mezinárodního symposia či workshopu apod.). Stáže je možné realizovat na významných vzdělávacích institucích, s nimiž školící pracoviště katedry výtvarné výchovy výzkumně spolupracuje. Jsou to: Aalto University, Helsinky, Finsko, Lapland University, Rovaniemi, Finsko, Karlsruhe University of Education, Karlsruhe, Německo, University of Malta, La Valetta, Malta, University of Porto, Portugalsko, ESELx Lisabon, Portugalsko, Corvinus Egyetem University, Budapest, Maďarsko, Hyogo University of Education, Japonsko. Absolvování stáže na zahraničním pracovišti probíhá zpravidla tak, že student plní povinnosti podle plánu vytvořeném se školitelem (např. provedení výzkumné sondy, napsání části kapitoly disertační práce, sběr dat, provedení části autorského výtvarného projektu, studium nedostupných pramenů v archivech galerií a muzeí umění či center umění, apod.). Studentky s malými dětmi mohou absolvovat stáže kumulativně, tj. po kratších časových úsecích tak, aby splnily penzum jednoho měsíce.

- **Podíl na vědecké a pedagogické činnosti katedry.**

Z charakteru doktorského studijního programu učitelského zaměření plyne, že je žádoucí, aby se student účastnil v rozumné míře výuky předmětů bakalářského nebo magisterského studijního programu KVV, které mají relevanci k tematice doktorandova badatelského projektu. Doktorand si ověřuje a zkvalitňuje nejen své učitelské kompetence v úrovni terciárního vzdělávání, včetně administrativních činností spojených s výukou. Podíl na výuce, vedení a oponování bakalářských prací dává možnost, aby doktorand zahrnul studenty nižších programů do badatelské práce jako participanty a uvedl je do výzkumné praxe a její metodologie. To dává možnosti také uplatnit určité mentorské přístupy a zavést postupy reflektované tvorby, reflexivní učitelské praxe a nastavit badatelský charakter učitelské přípravy obecně. S tím souvisí také participace doktoranda ve vztahu k jeho disertačnímu projektu v následujícím modelu výuky KVV: *A/r/tography*(Artist-Teacher-Researcher) - otevřené studio. Projekt reflektované tvorby a didaktických transformací tvůrčích postupů v BC a NMg programu, jehož facilitátorem je doktorand nebo tým doktorandů. Inspirací je mezinárodní trend interdisciplinárních a edukačních tvůrčích a uměleckých aktivit se sociálními a kulturními přesahy. Projekt je realizován ve spolupráci se školiteli s ostatními vyučujícími katedry, umožňuje postavit komunikující tým a proloučit tvůrčí předměty s teoretickou reflexí, didaktickými výstupy a kulturními intervencemi. Některé postupy již byly experimentálně ověřovány v letech 2018 – 2019. Výstupem projektu je prezentace (výstava), realizace kulturní aktivity a obhajoba badatelsko-tvůrčích portfolií jak studentůdoktorandů, tak studentů programu Bc a NMg. Cílem je implementovat výzkumné metody a myšlení vyššího řádu do programu studia učitelské přípravy, a to s různou mírou propracovanosti didaktických postupů pro výtvarnou výchovu a vizuální gramotnost.

- **Státní doktorská zkouška(SDZ) kód v SIS ODSZ01**

Státní doktorská zkouška prověřuje celkové znalosti a funkční způsobilosti doktoranda v oboru. Probíhá formou zkoušky a prezentace obrazových dokumentů k specifickým problémům ze tří oborových domén:

- Výtvarná pedagogika a didaktika výtvarné výchovy
 - Metodologie a metody výzkumu ve výtvarné výchově a výzkumu prostřednictvím umění (art-based research) v relaci k výzkumu ve VV
 - Uměnovědná a filosoficko-kulturologická problematika výtvarného umění a tvorby
- Metodologický okruh souvisí zpravidla s výzkumným modelem disertačního projektu, ale prověřovány jsou také širší znalosti a souvislosti.

Modul C) DISERTAČNÍ PRÁCE

- Doktorand pod vedením školitele průběžně pracuje na své disertační práci, tedy koncipuje, realizuje a vyhodnocuje vlastní výzkum. Celý proces průběžně zpracovává písemnou formou a konzultuje se svým školitelem. Na konci studia disertační práci obhajuje. Doporučený postup prací na disertaci rozvržený na 4 roky:
 - Zpracování rozšířené anotace disertační práce a její obhajoba v 1. roce studia v rámci úvodního doktorského semináře pro 1. ročník
 - Rešerše odborné literatury k tématu disertační práce v druhém roce studia
 - Rozpracování struktury disertační práce a dokončení první kapitoly do konce 2. roku studia
 - Odevzdání pracovní verze teoretické části disertační práce do konce 3. roku studia
 - Odevzdání disertační práce k obhajobě do konce 4. roku studia

NABÍDKA PŘEDMĚTŮ

Nabídka kurzů a seminářů je zveřejněna a každoročně aktualizována na webových stránkách oddělení pro vědeckou činnost